

Miroslav Rutte: *Nemocnice*

Čtyřicet spalo nás pod nízkým stropem
v zatuchlé světnici:
čtyřicet zpocených, zlomených těl,
v nichž života pohyb zkameněl,
dýchalo tepel svých směsici
v ovzduší zvířecí, dusící,
v němž umklý výkřik nožem tkvěl.
Jediný kahan, jediné světlo studeně žluté,
jako dvě zlodějské ruce, nelítostné a kruté
hmatalo tmou,
po přikrývkách hmatalo, těžce se ježících,
po hřbetech ohromných zvířat, na břichu ležících
pod kamennou, špinavou oblohou.
A vidíš – och, čtyřicet zraků do šera zírat,
čtyřicet párů očí, z nichž každému těžko je zmírat,
čtyřicet srdcí, jež tělu lhou.
Když šedivý hřbet se nehýbe vedle,
jsi náhle osamělý,
a je ti, jak spící světnicí
nějaké zvony, ticho dunící,
by těžce a slavnostně zněly,
jak kdosi by v bláto byl temnotu zhustil,
jak kdosi by z rukou svých ruce tvé pustil,
a ty jak bys hluboko, hluboko padal –
Vztýčíš se, zmučený, v loži.
Slyšíš: jde zemí čas boží,
jde vteřin svých němými kroky.
Vedle hřbet šedivý nehybný leží:
a náhle i karbolu zápach je svěží
uprostřed kalného, zhoustlého ticha,
jež čtyřicet úst ti do tváře dýchá,
čtyřicet úst, z nichž jedna snad, Bože, jsou lichá!
A všichni se díváme k oknu,
jež bledne a bledne jak rána
v špinavém mase zdí:
a čekáme všichni, jak svázání na pomoc,
až světlo v nás protrhne mlčení,
až světlo nám zodpoví,
kdo zemřel z nás tuto noc...

(ze sb. *Zjasněné oči*, 1918)

Petr Kříčka: *Medynia Głogowska*

Nad hlavou první, druhá hvizdly hluše,
již hustě lítají.
Skrčeni, vtípem rozpačitým, suše
je hoši vítají.

Houfnice páté tryskem najíždějí. –
Buď, Pane, vůle tvá!
Jak osud silnu učíň duši její:
Matičko ubohá,

hleď, hvězdou budu, u nás nad lesinou
světýlkem planoucím
a v daleku, jak roky jdou a minou,
blednoucím, hasnoucím.

List otcův líbám v duchu, vaše vlásky,
děvčátko vzdálené.
A vlna těžká, strašný příboj lásky
zalévá srdce mé,

k těm, kteří trpí. Srdce zmučeného
křeč tupá jihne v něm
i úzkost, úzkost nad národu mého
přehořkým kalichem.

Lukášku, Vávro, chlapci ušlechtilí
z moravské dědiny,
Bůh rozsoudí. My, čestni, jak jsme žili,
umřeme bez viny.
„Vpřed!“ Běží, běží dle povelu mého
zřídlymi řadami...
Ježíši tichý, srdce pokorného,
smiluj se nad námi!...

8. X. 1914.

(ze sb. *Šípkový keř*, 1916)